

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Ocak - Haziran 2021, Cilt: 24, Sayı: 60

ISSN: 1301-966-X

Tübitak/Ulakbim, TR Dizin tarafından dizinlenmekte olan
Dini Araştırmalar Dergisi, 31.10.2017 tarihinden itibaren
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL, ERIH PLUS,
PHILPAPERS: Bibliography of Philosophy,
BROWZINE Academic Journal Collections,
CROSSREF, İSAM Articles on Theology Database ile 11.11.2018
tarihinden itibaren ATLA Religion Uluslararası
indeksleri tarafından da dizinlenmektedir.

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Cilt: 24 Sayı: 60
Ocak - Haziran 2021
Altı ayda bir çıkar

Yayın Türü

Yaygın ve Süreli

Dizgi

Leyla TAŞKESEN

Baskı

Uzun Dijital Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
06070 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 36 67

Basım Tarihi

Haziran 2021
ANKARA

Yönetim Yeri

Cihan Sk. No: 37/1 Sıhhiye/ANKARA

İletişim

Dr. Fatma Çapcıoğlu
Adres: A.Ü. İlahiyat Fakültesi Beşevler/ Ankara
E posta: diniarastirmalar98@gmail.com
Web: dergipark.gov.tr/da

Posta Çeki Hesabı

Şahin Kızılabdullah adına 5791754
Bahçelievler/ANKARA

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Hakemli Bilimsel Dergi

Altı ayda bir çıkar.

İmtiyaz Sahibi

Motif Yayıncılık Rek. Paz. ve Tic. Ltd. Şti. adına
Oğuzhan KUZUCU

Editör

Prof. Dr. Cemal TOSUN

Editörler Kurulu

Prof. Dr. Recai DOĞAN/Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Din Bilimleri Bölümü, Kırgızistan
Prof. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Tefsir ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Ankara/
Bozok Üniv. İlahiyat Fak. Yozgat Türkiye, Prof. Dr. Kamil ÇAKIN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Hadis
ABD, Ankara, Türkiye, Prof. Dr. Ş. Şule ERÇETİN/Hacettepe Üniv., Eğitim Fak., Eğitim Yönetimi ABD,
Ankara, Türkiye Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Sosyolojisi ABD, Ankara,
Türkiye, Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara,
Türkiye, Doç. Dr. Halide ASLAN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Ankara,
Türkiye, Doç. Dr. Tuğrul YÜRÜK/Çukurova Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Adana Türkiye
Doç. Dr. Rabiye ÇETİN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Kelam ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Ali ÇETİN/Kırıkkale Üniv. İslami İlimler Fak. Mantık Bilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye, Dr. Carrie
York AL-KARAM/University of Iowa, Department of International Studies, Department of Religious
Studies, Iowa, US, Dr. Öğr. Üyesi Hüsamettin KARATAŞ/Fırat Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD,
Elazığ, Türkiye, Dr. Öğr. Üyesi Şahin KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi
ABD, Ankara, Türkiye, Öğr. Gör. Dr. Fatma ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi
ABD, Ankara, Türkiye, Dr. Emre ÜRER/Ankara Üniv., Tıp Fak., Çocuk Ergen Psikiyatrisi ABD, Ankara,
Türkiye, Öğr. Gör. Adem ÇETİN, Ankara Üniv. İlahiyat Fak. Türk İslam Sanatları Tarihi ABD,
Ar. Gör. Vahdetin ŞİMŞEK/Kırıkkale Üniv., İslami İlimler Fak., Din Eğitimi, Kırıkkale, Türkiye,
Ar. Gör. Mehmet Enis SERİNSU, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Din
Bilimleri ABD, Ankara, Türkiye

Yazı İşleri Müdürü

Kaya KUZUCU

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman Küçük (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ), Prof. Dr. Ali İsra Güngör
(Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ali Rafet Özkan (Kastamonu Üniv.), Prof. Dr. Asım Yapıcı (ASB Üniv.),
Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Durmuş Arık (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Hüsnü Ezber
Bodur (Sütçü İmam Üniv.), Prof. Dr. Kazım Sarıkavak (Hacı Bayram Veli Üniv.), Prof. Dr. Kemal
Polat (Anadolu Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Katar (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara
Üniv.), Prof. Dr. Mustafa Erdem (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Akyüz (Ankara Üniv.), Prof. Dr.
Niyazi Usta (19 Mayıs Üniv.), Prof. Dr. Ömer Faruk Harman (İbn Haldun Üniv.), Prof. Dr. Ramazan
Buyrukçu (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Uçar (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Sönmez
Kutlu (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Talat Sakallı (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Yunus Apaydın (Erciyes
Üniv.), Prof. Dr. Dr. İbrahim Maraş (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Yahya Michot "(Hartford Seminary Üniv.),
Prof. Dr. Hans-Georg Babke (Hildesheim Üniv.), Prof. Dr. Ebrahim Moosa (Notre Dome Üniv.), Prof. Dr.
Martin Thurner (Ludwig Maximilian Üniv.), Prof. Dr. M. Nazif Mohib Shahrani (Indiana Üniv.), Prof.
Dr. John Hare (Yale Üniv.), Prof. Dr. John Valk (New Brunswick Üniv.), Prof. Dr. Jules Janssens (Leuven
Catholic Üniv.), Prof. Dr. Frank Grifell (Yale Üniv.), Prof. Dr. Erdal Toprakçıyan (Tübingen Üniv.), Doç.
Dr. Zuhdija Hasanović (Sarajevu Üniv.), Doç. Dr. Yusuf Gökalep (Manas Üniv.), Doç. Dr. Cengiz Çuhadar
(Kastamonu Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Hakan Coşar (Kastamonu Üniv.), Doç. Dr. İbrahim Kaplan (Katip Çelebi
Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Murat Gökalep (Fırat Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Önder Bilgin (Akdeniz Üniv.)

Editör'den...

Dini Araştırmalar Dergimizi, 24. Cilt 60. Sayı ile siz kıymetli okuyucuları ile buluşturmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Bu sayımızda 8 telif makale ve iki kitap tanıtımı yer almaktadır. İlk makalemiz “Okul Öncesi Din, Değer ve Ahlak Eğitiminde Montessori Metodu” başlığı ile Yıldız Kızılabdullah’a ait. Kızılabdullah makalesinde, Amerika Birleşik Devletleri Indiana Eyaleti’nde bulunan Montessori okullarında din, değer ve ahlak eğitimi konularını, eğitimcilerinden oluşan bir çalışma grubuyla yaptığı görüşme, gözlem ve program incelemesi bulgularına dayanarak tartışmaktadır. Sayımızın ikinci makalesi Asiye Aykıt tarafından kaleme alındı. Asiye Aykıt “Fârâbî’nin Siyâset Felsefesinde Peygamberin Yasa Koyuculuğunun Temelinde Mütahayyile Gücü” başlıklı makalesinde Fârâbî’nin siyaset düşüncesinde, peygamberin yasa koyuculuğunun temelinde yer alan mütahayyile kuvvesini incelemektedir. Yüksek Lisans tezinden üretilen “Endülüs Emevî Halifesi II. Hakem’in Endülüs’ün Kuzeyindeki Hristiyan Devletlerle Mücadelesi” başlıklı makale, Saim Yılmaz ve Furkan Akbaş’a ait. Yılmaz ve Akbaş, makalelerinde II. Hakem’in Endülüs’ün kuzeyindeki Hristiyan devletlere karşı yürüttüğü savaş ve barış dönemlerini içeren on altı yıllık zorlu mücadele sürecini ele almaktadırlar. Sayımızın bir diğer makalesini Zeynep Çelik “Mantık Metodolojisi Açısından Kural Temelli ve Vaka Temelli Yöntemlerin İslam Hukukundaki Yeri” başlığı ile kaleme aldı. Çelik, makalesinde İslam hukukunun mantıksal yapısı ile vaka temelli yöntemi kullanan Anglo-Sakson Hukuk Sistemi ile kural temelli hukuk sistemini kullanan Kıta Avrupası Hukuk sisteminin mantıksal yapısı arasındaki ilişkiyi tespit etmekte, İslam hukukunda kural temelli yöntemin vaka temelli yönetime, vaka temelli yöntemin de kural temelli yönetime entegrasyonunu Gazali ve Kâtibî özelinde analiz etmektedir. Murat Çerkez ise “Çamlıdere-Çukurören Mahallesi Eski Cami” başlıklı makalesinde Ankara İli, Çamlıdere İlçesi, Çukurören Mahallesi’nde yer alan Eski Cami’ni plân, mimari ve süsleme özellikleri bakımından ayrıntılı bir şekilde tanıtmakta, kapsamlı bir değerlendirme ile Anadolu Türk mimarisi içerisindeki yeri ve önemini belirlemeye çalışmaktadır. “4-6 Yaş Kuran Kursu Öğreticilerinin Kullandıkları Öğretim

Yöntemleri Açısından Yeterlik Algıları ve 4-6 Yaş Projesini Değerlendirmeleri (Çankırı Örneği)” başlıklı makalesinde Zeynep Yüksel, okul öncesi din eğitimi veren 4-6 yaş Kuran Kursu öğreticilerinin -Çankırı örneğinde- kullandıkları öğretim yöntemleri açısından kendilerini ne düzeyde yeterli hissettiklerini karma araştırma yöntemleriyle tespit etmeye çalışmaktadır. Müzekkir Kızılkaya ise “Bursevî'nin "Benem" İlahisine Muhammed El-Kırîmî'nin Şerhi Ve Tasavvufî Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı makalesinde Bursevi’ye ait Benem İlahisine yazdığı şerh bağlamında, Muhammed El-Kırîmî ’nin tasavvufi görüşlerini ortaya koymaya çalışmaktadır.

Sayımızda yer alan iki kitap tanıtımından ilki Burhan Baltacı tarafından kaleme alındı. Baltacı dergimizin önceki sayılarında da yayınladığımız Saraybosna Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesinde yer alan el yazmalarının değerlendirilmesine, bu sayımızda 5945/1 ve 1980/5 nu.larda kayıtlı eserler ile devam etmektedir. Diğer kitap tanıtımı yazımız ise Şahin Kızılabdullah’a aittir. Kızılabdullah, Şevket Özcan’ın “Evanjelizmin Yardımsever Yüzü Kurtuluş Ordusu Hareketi –Boyutsal Bir İnceleme” adlı kitabını incelemektedir.

Dini Araştırmalar Dergisi 24. Cilt 60. Sayısında editör değişikliği yaptı. Editörlük görevini başarıyla yürütmekte olan Prof. Dr. Recai Doğan’ın uzun süreli yurtdışı görevi sebebiyle değişikliğe gidildi. Dergi olarak Prof. Dr. Recai Doğan’a teşekkürlerimizi sunar Manas Üniversitesindeki yeni görevinde başarılar dileriz.

Dini Araştırmalar dergisinin 60. Sayısına kaleme aldıkları yazılarıyla destek veren tüm yazarlarımıza, kıymetli zamanlarını ayırarak makaleleri değerlendiren hakemlerimize, yayın sürecindeki katkılarından dolayı editör kurulu üyelerimize, ayrıca dergimize gelen makaleleri titizlikle okuyan, kontrol eden, yayın aşamasına kadar tüm süreçlerde emek veren genç arkadaşlara çok teşekkür ederiz. Nice sayılarımızda sağlıklı görüşmek dileğiyle...

***Dini Araştırmalar* Dergisi Editörü**

Prof. Dr. Cemal TOSUN

İÇİNDEKİLER

9 • Yıldız KIZILABDULLAH

OKUL ÖNCESİ DİN, DEĞER VE AHLAK EĞİTİMİNDE MONTESSORİ METODU
- INDIANA ÖRNEĞİ -

*Montessori Method in Early Childhood Religious, Moral and Values Education
- Indiana Sample -*

35 • Asiye AYKIT

FÂRÂBÎ'NİN SİYÂSET FELSEFESİNDE PEYGAMBERİN YASA KOYUCULUĞUNUN
TEMELİNDE MÜTEHAYYİLE GÜCÜ

*The Power of Imagination in al-Farabi's Political Philosophy based on
Prophet's Law-Making*

61 • Furkan ERBAŞ - Saim YILMAZ

ENDÜLÜS EMEVÎ HALİFESİ II. HAKEM'İN ENDÜLÜS'ÜN KUZEYİNDEKİ
HRİSTİYAN DEVLETLERLE MÜCADELESİ

*The Struggle of Andalus Umayyad Caliph Hakam II Against the Christian States in
the North Andalus*

87 • Zeynep ÇELİK

MANTIK METODOLOJİSİ AÇISINDAN KURAL TEMELLİ VE VAKA TEMELLİ
YÖNTEMLERİN İSLAM HUKUKUNDAKİ YERİ

*The Place of Rule-Based and Case-Based Methods in Islamic Law in Terms of Logical
Methodology*

113 • Murat ÇERKEZ

ÇAMLIDERE-ÇUKURÖREN MAHALLESİ ESKİ CAMİ

Old Mosque in Çamlidere-Çukurören Neighborhood

147 • Zeynep YÜKSEL

4-6 YAŞ KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNİN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ AÇISINDAN
YETERLİK ALGILARI (ÇANKIRI ÖRNEĞİ)

*Perceptions of Qualifications in Terms of Teaching Methods of 4-6 Years of Quran Courses's
Instructors (Çankırı Sample)*

181 • Saliha TANIK - Gülhanım Bihter YETKİN

1828-1829 OSMANLI-RUS SAVAŞININ BİR SEMBOLÜ OLARAK PETERSBURG'TAKİ
"TÜRK HAMAMI"

"Turkish Bath" in Petersburg as a Symbol of the Ottoman-Russian War of 1828-1829

201 • Müzekkir KIZILKAYA

BURSEVÎ'NİN "BENEM" İLAHİSİNE MUHAMMED EL-KİRÎMÎ'NİN ŞERHİ VE
TASAVVUFÎ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

*The Commentary of Muhammed el-Kirîmî to Bursevi's Hymn "Benem" and its Evaluation
from a Sufi Perspective*

229 • Burhan BALTACI

KİTAP TANITIMI

*Saraybosna Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi 5945/1 ve 1980/5 Numaralarda Kayıtlı El Yazması
Eserler*

235 • Şahin KIZILABDULLAH

KİTAP TANITIMI

Evanjelizmin Yardımsever Yüzü Kurtuluş Ordusu Hareketi –Boyutsal Bir İnceleme-